

**PRVI KONGRES IZGNANCEV IN BEGUNCEV
ŽRTEV NACIZMA IN FAŠIZMA
Z MEDNARODNO UDELEŽBO,
6. JUNIJA 2009, V LJUBLJANI**

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, DECEMBER 2008 – Št. 78

Povprečna starost slovenskih izgnancev in beguncev je 76 let. Vse več jih potrebuje posebno skrb in pomoč na domu.

Na povračilo gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno, čakajo predolgo!

V iztekajočem se letu so bile kar tri večje območne prireditve: na Planini pod Golico, v Mariboru in Ljubljani. Skoraj vse krajevne in območne organizacije so organizirale občne zборе, na katerih so bili člani DIS neposredno seznanjeni z delovanjem Skupščine DIS in njenih organov ter o njihovi skrbi za ohranjanje zgodovinskega spomina, skrbi za ohranjanje že uveljavljenih pravic posebnega socialnega, zdravstvenega in pokojninskega varstva. Še posebni naporji so bili usmerjeni v boj za ponovno usklajevanje rent, tako kot je bilo to sprejeto v zakonu o žrtvah vojnega nasilja.

Na vseh množičnih zborovanjih članov DIS in na zborih Krajevnih organizacij DIS je bila poudarjena skrb za pomoč ostarelim, bolnim in invalidnim članom DIS na domu ter bila obravnavana odprta vprašanja o reševanju povračila gmotne škode, nastale v drugi svetovni vojni.

Medresorski komisiji vlade RS za obravnavanje vprašanj vojne škode in ministrstvu za pravosodje smo posredovali še dodatna gradiva o premoženju, ki so ga v Sloveniji leta 1945 zapustili Nemci, Avstrijci in Madžari na račun reparacij in vojne škode. **To premoženje država zadržuje že 63 let, namesto bi ga uporabila za poplačilo vojne škode upravičencem.**

Ministru za pravosodje smo posredovali tudi elaborat o mirovnih in reparacijskih konferencah po drugi svetovni vojni in priznani vojni škodi nekdanji državi, ki je zlasti od Nemčije niso znali izterjati.

Žal tudi po osamosvojitvi Slovenije ni bilo potrebnih diplomatskih naporov, da bi Slovenija sklenila spravni sporazum z Nemčijo, ki je Sloveniji in Slovencem največ dolžna, saj je plačala le 2 odstotka vojne škode.

Po združitvi Nemčije so vse srednje- in vzhodnoevropske države z

Nemčijo sprejele dvostranske dogovore, razen Slovenije. Slovenija Nemčiji ni nikoli sporočila, koliko ji je ta dolžna.

Država Slovenija je poskrbela za vračilo denacionaliziranega premoženja in vračala premoženje cerkvenim ustanovam ter Avstrijcem, ki so dobili vojno škodo od lastne države, njihovo premoženje pa je v Sloveniji ostalo za reparacije in za poravnavo vojne škode Slovencem.

Za slovenske izgnance in begunce, ki smo izgubili največ premoženja, pomanjkanje in revščina trajata že 63 let. Za popravilo naših krivic in za povračilo vsaj delne gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno, ni imela razumevanja nobena vlada.

Letos spomladi je ministrstvo za pravosodje pripravilo prvi predlog zakona o gmotni škodi, vendar ni doživel podpore. Tudi v Društvu izgnancev Slovenije se nismo strinjali, da bi nam priznali le 2,609 evra za 100 takratnih dinarjev.

Upamo, da bo novoizvoljeni minister za pravosodje proučil razpoložljiva gradiva, se seznanil z našimi stališči in se zavzel, da bo dopolnjeni predlog zakona prišel v razpravo v najkrajšem možnem času.

Zato naj se sedanja vlada ne izgovarja na nastalo gospodarsko krizo, češ da se zaradi te ne more lotiti priprave predloga zakona o gmotni škodi. Upravičenci pričakujemo, da bo sedanja vlada sprejela sklepe o tem nerešenem vprašanju do prvega mednarodnega kongresa izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma v letih 1920–1945, ki bo 6. junija 2009 v Ljubljani na pobudo in v organizaciji Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

S kongresa bo poslano tudi pismo predsednikom držav naslednic zmagovite koalicije v drugi svetovni vojni, s katerim jih bomo spomnili

na sklepe mirovnih in reparacijskih komisij o priznani vojni škodi naši nekdanji državi, ki je zlasti Nemčija doslej ni poravnala. S kongresa bo poslano tudi pismo vsem predsednikom evropskih držav, da naj bolj zavzeto in odgovorno preprečujejo nastajanje novih fašističnih in nacističnih organizacij in raznih drugih oblik rasizma. Kot še žive priče oblik nasilja fašističnih in nacističnih režimov med drugo svetovno vojno smo dolžni opozarjati voditelje držav, pa tudi mlade generacije, kaj hudega sta ljudem storila nacizem in fašizem.

Povprečna starost slovenskih izgnancev in beguncev je 76 let, zato je umrljivost zelo velika, vse več pa jih potrebuje posebno skrb in pomoč na domu. Zato se DIS posebej zavzema za osamele, ostarele, bolne in invalidne člane, ki dnevno potrebujejo pomoč na domu. V okviru te dejavnosti se Krajevne organizacije DIS povezujejo s socialnimi službami in Rdečim križem ter drugimi humanitarnimi organizacijami.

V letošnjem letu smo dobili novo vlado in nov državni zbor RS. Upamo, da bodo novi organi začeli bolj urejati probleme starejšega prebivalstva, utrdili medgeneracijsko solidarnost in da bodo končno odpravili tudi nerešena vprašanja iz druge svetovne vojne.

Od 63.000 izgnanih in 17.000 pobeglih pred izgonom jih danes živi samo še 15.000. Zato je skrajni čas, da se naše dolgotrajne in upravičene zahteve v doglednem času končno rešijo.

Tedaj se bo tudi za nas izgnance in begunce končala vojna.

*Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica DIS*

NOVOLETNO VOŠČILO

Vsem članom in članicam Društva izgnancev Slovenije, vsem predsednikom in predsednicam Krajevnih organizacij DIS, vsem aktivnim članom in članicam odborov Krajevnih organizacij DIS, vsem bralcem Vestnika DIS in prijateljem želimo zadovoljne božične in novoletne praznike ter srečno novo leto 2009.

Posebno želimo, da bi ohranili življenjski optimizem, dobro zdravje in veliko druženja z ljudmi, ki razumejo našo trpko usodo in vsak dan ugodno vplivajo na naše počutje.

*Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica DIS*

Od 1. januarja 2009 pri Ministrstvu za obrambo RS

Vsa društva s priznanim statusom v javnem interesu na področju vojnih zakonov bodo od 1. januarja 2009 sklepala pogodbo o sofinanciranju programov z Ministrstvom za obrambo RS oziroma z Generalštabom slovenske vojske. Doslej je Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 sklepalo vsakoletne pogodbe o sofinanciranju programov posebnega družbenega pomena z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve.

Izvršni odbor DIS

. Informacije . Informacije . Informacije .

S sej Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 (IO DIS)

Na seji 17. oktobra 2008 so člani IO DIS razpravljali o odgovoru ministra za pravosodje dr. Lovra Šturma na dopolnitve predloga zakona o gmotni škodi in o protestu, poslanem članu DS in stranki Zares zaradi odklonilnih stališč do zakona o gmotni škodi.

Na seji 30. oktobra 2008 so člani IO DIS govorili o zahtevah Mestne občine Ljubljana, da izpraznimo poslovne prostore DIS v stavbi Komenskega 7 v Ljubljani, ker je ta stavba prodana Televiziji Slovenija, zato je bilo na seji največ govora, kako poskrbeti za pomemben arhiv in tekočo dokumentacijo Društva izgnancev Slovenije, ki obsega 27 polnih omar, poleg tega pa še okrog tri kubične metre gradiv izven omar.

Na seji IO DIS 11. novembra 2008 je bila obravnavana pogodba z Mestno občino Ljubljana o preselitvi sedeža DIS na Linhartovo cesto 13 v Ljubljani.

Po sklepih, sprejetih na sejah Izvršnega odbora DIS, je bil del arhiva DIS predan Arhivu Republike Slovenije, in sicer:

- 12 fasciklov z imeni 8593 umrlih slovenskih izgnancev pred sprejemom nemškega zakona o plačilu odškodnine za prisilno delo v Nemčiji in Avstriji.
- 18 fasciklov obrazcev z imeni izgnancev, ki so uveljavljali odškodnine za prisilno delo preko Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.
- 4 fascikli obrazcev s seznamami slovenskih prisilnih delavcev, za katere je vložil zahtevek na osnovi podatkov Društva izgnancev Slovenije odvetnik Aleš Lunder.
- 3 fascikli imenskih seznamov slovenskih prisilnih delavcev z navedbami, kaj in kje so prisilno delali.
- 1 fascikel zakonov o poplačilu odškodnine za prisilno delo v Nemčiji in Avstriji (obrazci, vprašalnik, navodila).
- Imenski seznam članov Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za leto 2007 po Krajevnih in Območnih organizacijah DIS.
- Vezani Vestniki DIS št. 40–62 (od septembra 2001 do februarja 2006).

Del arhiva DIS smo shranili v pritličnem prostoru zbirnega taborišča za izgon Slovencev v Brestanici, in sicer:

- 7 fasciklov vlog, prošenj za izpolnjevanje vlog za uveljavljanje zakona o žrtvah vojnega nasilja v letih 1996, 1997 in 1998
- 8 fasciklov prošenj članov DIS in vlog za uveljavljanje pravic po nemškem in avstrijskem zakonu
- 1 škatla izpiskov iz nemških časopisov
- pristopne izjave iz let 1993, 1994, 1996, 1999 in 2001
- 5 fasciklov formularjev o umrlih, vpisanih v najstarejših knjižicah o umrlih
- 2 škatli s časopisnimi izrezki, ki jih je na DIS pošiljal Janez Blas
- Vestnike DIS (raznih številok)
- 2 veliki škatli dopisov in vabil iz Krajevnih organizacij DIS

- 1 škatlo seznama prejemnikov Vestnikov DIS za leto 2003
- 7 fasciklov raznih arhivskih gradiv DIS.

V nove poslovne prostore na Linhartovi 13 pa smo odpeljali več kot 200 škatel pomembnega gradiva, ki je vezano na uveljavljanje pravic izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja po slovenskih, nemških in italijanskih zakonih, to gradivo urejamo na novi lokaciji.

Gradivo DIS je zelo pomembno. Mogoče bodo kasnejše generacije naredile kakšne študije, kaj je bilo treba napisati, zbrati in argumentirati, da 70.000 slovenskih žrtev vojnega nasilja uveljavlja pravice po slovenskih zakonih, 11.500 po nemškem zakonu »Spomin, odgovornost in prihodnost« ter 2.395 po avstrijskem zakonu sprave.

Veliko zbranega gradiva bomo uporabljali tudi še naprej pri uveljavljanju odškodnin za gmotno škodo.

Brez neumornega vsakodnevnega večletnega dela ne bi izgnanci in druge žrtve ničesar dosegli. Zato bi bilo prav, da bi tudi članstvo DIS bolj poznalo vsa ta pisna gradiva in napore Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za uveljavitev statusa, da smo žrtve vojnega nasilja, in pravic, ki iz tega izhajajo.

Na seji Izvršnega odbora DIS 11. 12. 2008 pa so obravnavali:

1. Informacijo o problemih zaradi selitve DIS v nove prostore
2. Poročilo o porabi družbenih sredstev v IV. kvartalu (oktober, november, december) 2008 za Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
3. Podpis pogodbe o sofinanciranju dejavnosti DIS z Ministrstvom za obrambo RS za leto 2009
4. Predvidene stroške organizacije prvega kongresa izgnancev in beguncev – žrtev fašizma in nacizma z mednarodno udeležbo in nujne priprave na kongres
5. Prijavo na razpis Upravne enote Krško o sofinanciranju kulture v občini Krško letu 2009
6. Sodelovanje DIS pri izdelavi dveh televizijskih filmov o izgonu Slovencev v letih 1941–1945 in dejavnosti DIS ter uveljavljanju statusa in pravic slovenskih izgnancev in beguncev
7. Nujne tekoče zadeve in finančna vprašanja

O vsem, kar obravnavamo na sejah Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, lahko zvedo člani DIS tudi na občnih zbiorih KO DIS in na sestankih Krajevnih organizacij DIS.

Novi naslov Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 je: Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

Uradne ure so vsak ponedeljek, sredo in petek od 8.30 do 13.00. Informacije lahko člani DIS dobijo tudi po telefonu številka 01 43 44 880 in po elektronski pošti: drustvoizgnancev@siol.net.

Oddaja o gradu Rajhenburg

Izobraževalna redakcija Televizije Slovenija bo 1. januarja 2009, na novega leta dan, ob 17.30 predvajala oddajo o gradu Rajhenburg v Brestanici.

Med drugimi informacijami o zgodovini gradu bo govor tudi o izgonu Slovencev in prikazani bodo klet in prostori taborišča. Priporočamo ogled.

Z. K.

Čestitka

IO DIS 1941–1945 izraža zadovoljstvo, da je bil izganec in član DIS mag. Franc Žnidaršič ponovno izvoljen za poslanca Državnega zbora RS.

Hkrati se mag. Francu Žnidaršiču lepo zahvaljujemo za korekten odnos do starejših, bolnih, revnih in žrtev vojnega nasilja, pa tudi do interesov mladih.

Poslanec Žnidaršič je med redkimi, ki želijo ohraniti sodelovanje in solidarnost med generacijami.

Pri odgovornem delu mu želimo veliko uspehov.

Izvršni odbor DIS

Mag. Franc Žnidaršič

Zbiramo prostovoljne prispevke

Premožnejše člane DIS, svojce in druge zagovornike prvega kongresa izgnancev in beguncev žrtev nacizma, ki bo 6. junija 2009 v Ljubljani, prosimo za prostovoljne prispevke. Prispevke lahko nakažejo na poslovni račun Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 pri NLB št. 02222-0010570920 s pripisom »za kongres«.

Vse, ki bodo darovali več kot 10 evrov za kongres, bomo imensko objavili v naslednji številki Vestnika DIS.

Podrobne informacije lahko dobite po telefonu 01 43 44 880 in 051 38 32 32 ali po e-pošti drustvoizgnancev@siol.net.

Izvršni odbor DIS

Člani DIS 3 evre za kongres

Na seji Skupščine DIS 8. septembra 2008 je bil sprejet sklep, da naj bi vsak član Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 prispeval za kongres 3 evre.

Ta prispevek bodo zbirali v Krajevnih organizacijah Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Namenite del dohodnine Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je postalo upravičenec do dela dohodnine tudi za leto 2008 (Uradni list, z dne 3. 4. 2007).

V vaši napovedi za odmero dohodnine za leto 2008 lahko na koncu obrazca izpolnite zahtevo za namenitev dela dohodnine.

Vljudno vas prosimo, da 0,5 % pri odmeri dohodnine namenite Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945, tako da v rubriki navedete davčno številko našega društva in odstotek 0,5.

To ne pomeni, da boste zaradi tega plačali več dohodnine, temveč,

Ime oziroma naziv upravičenca	Dav. št. upravičenca	Odstotek (%)
Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana	8 4 7 8 0 3 4 7	0,5

da se država odpoveduje 0,5 % odmerjene dohodnine.

Vsa na ta način preusmerjena sredstva dohodnine bo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 porabilo za nadaljnjo obnovo zbirnega taborišča za izgon Slovencev v Brestanici.

Veseli bomo, če se bodo tudi Vaši svojci in prijatelji odločili nameniti 0,5 % dohodnine Društvu izgnancev Slovenije.

Že vnaprej se Vam zahvaljujemo za sodelovanje.

Društvo izgnancev Slovenije
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Regijski posvet predsednikov KO DIS celjskega območja

Predsednica Krajevne organizacije Celje Tatjana Frajle Maslo je 10. septembra 2008 sklicala posvet predsednikov Krajevnih organizacij Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 celjskega območja. Posveta se je udeležila tudi predsednica DIS Ivica Žnidaršič.

Na posvetu so obravnavali aktualne naloge Krajevnih organizacij DIS v pripravah na kongres izgnancev in beguncev in

dogodke okrog sprejemanja stališč do predloga zakona o gmotni škodi. Posveta se je udeležil tudi predstavnik celjske demokratske stranke upokojencev, ki je obljubil, da si bo DESUS še naprej prizadeval, da bi se vlada čimprej odločila, kako bo rešila odprta vprašanja vojne škode.

T. M.

Posvet predsednikov Krajevnih organizacij DIS celjskega območja (10. 9. 2008)
(Foto: I. Žnidaršič)

Pohod po vaseh izgnanih Kozjancev

Krajevena organizacija DIS Kozje je 6. septembra 2008 organizirala drugi pohod po vaseh izgnanih Kozjancev.

Zbirno mesto je bilo pri Motelu Kozje ob 7.30. Sledil je prevoz v KS Zagorje do kmetije Tovornik.

Ob 8.30 se je začel pohod v smeri Topolovo-Lesično-Vina gora (lovski dom) -Korte-Kozje. Pohod je bil dolg 11 kilometrov in se ga je udeležilo več kot 60 pohodnikov.

Po pohodu je bilo ob 14. uri srečanje izgnancev Občine Kozje na trgu pri spomeniku izgnancev.

Pohodnike so pozdravili Ivan Kunej, predsednik KO DIS Kozje, Jože Krizančič, podpredsednik DIS, in župan občine Dušan Andrej Kocman. V Zagorju je pohodnike pozdravil Franc Žlendar, predsednik KS.

Srečanja so se udeležili tudi članici IO DIS Emilija Držanič in Jožica Stezinar ter član NO DIS Janez Blas.

J. K.

Pohodnike so pozdravili Ivan Kunej, Andrej Kocman, Jože Krizančič in Franc Žlendar (6. 9. 2008).

Posvet predsednikov KO DIS gorenjskega območja

Predsednica KO DIS Jesenice Slava Biček, ki koordinira Krajevne organizacije DIS gorenjskega območja, je 15. oktobra 2008 sklicala posvet. Na posvetu so obravnavali poročilo o srečanju gorenjskih izgnancev in si ogledali film o tej prireditvi.

Dogovorili so se za srečanje gorenjskih izgnancev v Trzinu. Precej časa pa so namenili tudi pripravam za udeležbo na

prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev, žrtev fašizma in nacizma, ki bo v Ljubljani 6. junija 2009.

Veliko je bilo tudi vprašanj, ali se bo vlada RS kmalu resno lotila vprašanj poravnave gmotne vojne škode.

Predstavili so tudi knjigo Tujost, ki jo je napisala Majda Mencinger.

S. B.

Občni zbor KO DIS Srednja Dobrava

Udeleženci občnega zbora KO DIS Srednja Dobrava (13. 9. 2008)

Pohleven zgodnjejesenski dež je umival starodavno Kropo, ko so se letošnjega 13. septembra tamkaj sešli izgnanci in izgnanke, včlanjeni v KO DIS Srednja Dobrava. Do 16. ure, ko je zbor začel delo, se jih je zbrala večina, le tistih ni bilo, ki so imeli res opravičljive razloge. Ker se predsednica Ivica Žnidaršič zaradi že vnaprej določenih obveznosti tega zbora ni mogla udeležiti, jo je nadomestila njena pooblaščenka Slavka Biček, sicer koordinatorka izgnanskih organizacij Gorenjske, ki je kasneje v razpravi zboru sporočila predsedničine pozdrave in pojasnila glede izgnanske problematike, zlasti kar zadeva povrnitev gmotne škode. Zbor je uvedel predsednik KO DIS Srednja Dobrava Alojz Vidic s svojim poročilom, ki je zbranim predstavilo obseg bogatega dela društva in opredelilo tudi problematiko. Zbrani udeleženci so poslušali še ostala poročila, obvezna za občni zbor, in jih v razpravi tudi pokomentirali in potrdili. Vsebinska razprava je zelo jasno pokazala, kako ljudje čutijo malomaren odnos države do izgnancev, katerih problematika se prelaga iz leta v leto. Soglasno so zato podprli prizadevanja DIS. Razpravo so obogatili tudi gostje: predsednik radovljanskega DeSUS-a Srečko Mlinarič, predsednik volilnega štaba istega DeSUS-a Damjan Žbontar ter oba

predsednika svetov KS: Srednje Dobrave Peter Urbanija in Kroke Ciril Kozjek. Jaz sem bil povabljen kot kandidat DeSUS-a za poslanca DZ, saj so me predlagali prav izgnanci občine Radovljica. V svojem nastopu sem predstavil lasten program, ki je zajemal tudi izgnansko problematiko. Na občnem zboru so opravili tudi volitve. Ker so v razpravi ugotovili zadovoljstvo z dosedanjim vodstvom, so ga brez zadržkov izvolili tudi za naslednji mandat, tako da to KO DIS še vedno vodi Alojz Vidic.

Posebno pohvalo si zasluži tudi kulturni program, v katerem so prisotni z dolgotrajnim aplavzom nagradili svojo članico izgnanko Lojzko Lazar, ki je kljub svojim 83 letom odrecitala pesem Lastovke s tako zagnanostjo in pravo igralsko strastjo, da je enostavno - navdušila.

Vendar se po končanem občnem zboru ljudje niso razšli. Sledili so skupna večerja, srečelov ter druženje in seveda se je oglasila tudi harmonika.

Sam pa sem doživel to sijajno zavzetost aktivistov DIS navdušujoče. Čestitam jim za njihovo delo in se posebej zahvaljujem za podporo, ki so jo izgnanci občine Radovljica izkazali ob letošnjih volitvah DeSUS-u in meni.

Jože Logar

Redni občni zbor KO DIS Zagorje ob Savi

KO DIS Zagorje je imela svoj redni občni zbor 23. junija 2008. Udeležba je bila precejšnja, kajti zbora se je udeležila večina članov. Od vabljenih gostov so nanj prišli župan Občine Zagorje Matjaž Švagan, predsednica DIS Ivica Žnidaršič, predsednik ZZB NOV Zagorje Miloš Prosenc, predstavnici Upravne enote Zagorje Bojana Kos in Neli Marolt ter predsedniki DIS iz Zasavja.

Občni zbor se je začel s kulturnim programom, ki so ga izvedli učenci OŠ Tonea Okrogarja in Glasbene šole Zagorje.

Marjeta Pešec, predsednica KO DIS Zagorje, je podala poročilo o delu in aktivnostih, ki so se jih udeležili člani te KO v preteklem letu. Tako so člani prisostvovali osrednji prireditvi DIS na gradu Rajhenburg 6. junija 2007 ter v Mostecu pri Ljubljani 7. junija 2008. Sprejet je bil tudi program dela za leto 2009.

Največ poudarka na občnem zboru je bilo dano razpravi o osnutku zakona o poplačilu gmotne vojne škode, ki ga je predstavila predsednica DIS Ivica Žnidaršič. Povedala je, da je bilo s strani DIS v tej

zadevi vloženega že ogromno dela. Ministrstvo za pravosodje RS, ki ga je vodil dr. Lovro Šturm, je pripravilo osnutek zakona o povračilu gmotne škode in ga posredovalo v obravnavo vsem KO DIS. O upravičenosti poplačila vojne škode je prepričan tudi Matjaž Švagan, zagorski župan. Občina Zagorje je letos dodelila del sredstev za podporo delu KO DIS Zagorje. Miloš Prosenc, predsednik ZZB NOV Zagorje, pa je posebej poudaril pomen sodelovanja med društvi borcev in izgnancev.

Za uspešno delo in večletno sodelovanje pri reševanju vlog izgnancev in drugih žrtev vojnega nasilja je Ivica Žnidaršič podelila priznanje UE Zagorje in tudi gospema Bojani Kos in Neli Marolt. Za uspešno delo pri razvoju dejavnosti KO DIS Zagorje je prejela pohvalo predsednica Marjeta Pešec.

Občni zbor smo zaključili s prijetnim druženjem.

Majda Skrinjar,
KO DIS Zagorje ob Savi

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Iz Krajevne organizacije Št. Jurij pod Kumom

Udeleženci občnega zbora KO DIS Št. Jurij pod Kumom (14. 9. 2008). V prvi vrsti od desne proti levi Zdenka Kaplan in Ana Brinjevec, predsednica KO DIS

V nedeljo, 14. septembra, smo imeli izgnanci in begunci redni letni občni zbor. Ta dan je tudi poseben za našo krajevno skupnost, saj praznujemo krajevni praznik. Najprej smo se zbrali pred spomenikom vseh vojnih žrtev in se poklonili njihovem spominu. Predsednik krajevnega združenja **Milan Strnad** je pozdravil izgnance, vabljenе goste in ostale krajanе. Domače pevke, »Neže«, so zapele nekaj pesmi, učenci osnovne šole iz Podkuma pa so pripravili lep kulturni program. Po končani proslavi smo se izgnanci odpravili v Lovsko kočo.

Na zboru sem podala poročilo o delu krajevnega združenja in finančno poročilo za leto 2008. Vsem članom sem priporočila, naj ostanejo vsi naročniki Vestnika; le tako bodo dobili vse informacije.

Občnega zbora so se udeležili tudi predsedniki sosednjih krajevnih organizacij: iz Radeč, Hrastnika, Polšnika in

Dol pri Litiji. Iz DIS je prišla **Zdenka Kaplan**, predsednica Komisije za stike s kraji izgnanstva pri IO DIS. Najprej se je dotaknila bližajočih se volitev. Poudarila je, kako pomembno je za nas, komu bomo dali svoj glas, in tudi o možnostih poplačila vojne gmotne škode. Člane je seznaniła o kongresu, ki bo v Ljubljani 6. junija 2009. Priporočila je, da naj bi se kongresa člani naše organizacije udeležili v velikem številu.

Po končanem uradnem delu je sledila pogostitev in ob kozarčku dobre kapljice smo se skupaj poveseľili. Že naslednji dan sem obiskala in skromno obdarila bolne in ostarele, tudi v Domu starejših občanov na Izlakah. Vsi so bili obiska zelo veseli.

Ana Brinjevec,
predsednica KO Št. Jurij pod Kumom

Zborovanje članov KO DIS Bistrica ob Sotli

Del udeležencev občnega zbora KO DIS Bistrica ob Sotli (22. 11. 2008).

Druženje izgnancev v Bistrici ob Sotli je postalo del našega življenja. V spomin na kruti čas izгона v letu 1941 se vsako leto srečujemo novembra. Letos, 22. novembra 2008, je bilo srečanje namenjeno tudi volilnemu občnemu zboru. Zbora se je udeležilo 89 članov. Zbora so se udeležili tudi vsi povabljeni goste: predsednica DIS **Ivica Žnidaršič**, predsednica ZDU Kozjansko **Mimica Kidrič**, predsedniki KO DIS Bizeljsko, Polje ob Sotli, Kozje, župan Občine Bistrica ob Sotli **Jože Pregrad** in predsednik društva upokojencev **Ivan Hriberšek**.

Predsednik KO Bistrica ob Sotli je pozdravil navzoče in predlagal dnevni red. Za delovno predsedstvo so bili predlagani za predsednico **Terezija Muršič**, za člana pa **Anton Kovačič** in **Anton Zorenč**.

Predsednik **Franc Omerzu** je podal poročilo o delu KO DIS v letu 2008 in v njem opisal vse aktivnosti v tem letu. Sledilo je poročilo blagajnika in nadzornega odbora. Iz poročil je razvidno, da KO DIS deluje zelo dobro in varčno.

Vsi navzoči so bili mnenja, da naj KO DIS vodi tudi v prihodnje isti odbor. Z glasovanjem so to tudi potrdili.

Spominska slovesnost ob 65-letnici partizanskega civilnega taborišča Zgornja Jevnica, 27. septembra 2008 ob 11. uri

Leto 1943 so Nemci na področju Jevnice izgnali enajst družin, ker so člani le-teh odšli v partizane. Pred izgonom v tujino je nekaterim uspelo zbežati v bližnje gozdove. Tu so se zbrali in osnovali partizansko civilno taborišče.

O težkem življenju izgnancev v gozdovih in zemljankah v njih ter preskrbi 27 do 42 ljudi je na svečanosti obsežno spregovorila **Eva Kovič**, avtorica krajevne kronike *Pogled nazaj*.

Ob spominskem obeležju vsem izgnancem, padlim borcem in aktivistkama **Veri** in **Nataši** so se zbrali še živeči izgnanci,

mnogi domačini, predsedniki ZB in Občine Litija.

V kulturnem programu so sodelovali: Pihalni orkester Litija, z recitacijami osnovne šole in mladinci ter zbor iz Jevnice. Ob koncu prireditve je **Eva Kovič** obdarila izgnance z rdečim nageljnóm.

V sončnem jesenskem dnevu so se udeleženci zbrali na Makožnikovi domačiji, obujali spomine na vojne dni in se pokrepčali s partizanskim golažem.

M. J.

Srečanje članov KO Dole pri Litiji

Marija Vresk, predsednica Krajevnega združenja DIS Dole pri Litiji, na občnem zboru 19. 10. 2008

V nedeljo 19. oktobra, bil je prekrasen jesenski dan, smo se člani naše KO zbrali na običajnem jesenskem srečanju, v šoli na Dolah. Od 142 članov se jih je srečanja udeležilo 58. Začeli smo s kratkim kulturnim programom. V nadaljevanju je predsednica KO **Marija Vresk** poročala o delu odbora in podala informacije z letne skupščine DIS.

Največ se je beseda sukala okoli poplačila vojne škode in o kongresu. Nekaj izkušenj in informacij so nam posredovali predsedniki sosednjih KO. Zaključili smo, da z zahtevami za podatke iz arhiva

glede popisa vojne škode počakamo do sprejetja zakona; posamezniki lahko preverijo, če obstajajo ustrezni dokumenti. Podprli smo organizacijo mednarodnega kongresa žrtev vojnega nasilja in začeli zbirati prispevke za organizacijo. Tistim, ki se niso mogli udeležiti srečanja, bomo posredovali pisne informacije in navodila, onemogle in jubilate pa bomo obiskali na domu.

Sledila je pogostitev prisotnih in veselo druženje z domačimi godci.

Stane Kmetič

Nagovorili so nas tudi gostje. Predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** je izpostavila odprta vprašanja povračila odškodnine za gmotno škodo, nastalo med drugo svetovno vojno. Po govoru je podelila priznanji predsedniku KO DIS **Francu Omerzu** in Krajevni organizaciji DIS za plemenito delo v korist izgnancev in beguncev.

Predsednica ZDU Kozjansko **Mimica Kidrič** je izrazila zahvalo vsem, ki so jo podprli pri kandidaturi za poslanko. Zadovoljna je, ker smo podprli DeSUS, ki se bori za boljši položaj upokojencev in izgnancev.

Župan Občine Bistrica ob Sotli nam je povedal, da bo z nami še sodeloval, tako kakor doslej. Pomoč s strani Občine Bistrica ob Sotli je bila do sedaj vedno

vzorna, za kar je društvo zelo hvaležno. Ko je delovna predsednica nagovorila občinstvo v dvorani in ga pozvala k razpravi, ni bilo velikega odziva. Po razpoloženju v dvorani in siju iz oči obiskovalcev je bilo sklepati naslednje:

»Kaj naj še sprašujemo, saj vemo, da nas predsednica **Ivica Žnidaršič** najbolje vodi. Ima znanje, sposobnost, voljo. Zadovoljni smo z njo.

Občutimo, da nas z njo vežejo skupni spomini na težke čase kakor tudi na čase, ko smo po vojni obnavljali in znova gradili domove in domovino.

Ob glasbi se je nadaljevalo veselo druženje v dvorani.

Terezija Debelak

Pohod ob nemško-hrvaški (NDH) okupacijski meji

KO DIS Polje ob Sotli je 13. septembra 2008 organizirala pohod ob nemško-hrvaški (NDH) okupacijski meji v spomin na izgon Slovencev iz Obsotelja.

Bilo je lepo sobotno jutro, ko smo se zbrali v Prelaskem, kjer stoji mejni kamen, ki je bil postavljen med drugo svetovno vojno kot mejnik, do koder je segala meja izгона.

Pohodnikom je govoril predsednik KO DIS **Ivan Babič** ter povedal nekaj zgodovinskih znamenitosti in jih seznanił s potekom pohoda. Pohodnike je prišel pozdravit tudi župan Občine Podčetrtek, **Peter Misja**. Pohod je uspel, saj se ga je udeležilo veliko članov DIS in mladine.

Ana Babič

. Izleti - Izleti - Izleti - Izleti - Izleti .

Izlet članov KO DIS Studenec

Člani DIS iz Studenca na izletu. (Foto: Vinko Cizerle)

Na občnem zboru KO DIS Studenec smo se med drugim dogovorili, da bomo še to jesen organizirali izlet. Tako smo se v soboto, 18. oktobra, odpeljali na Štajersko. V Šikolah, malo pred Ptujem, je bil naš prvi postanek. Nato smo pot nadaljevali skozi staro mesto Ptuj in naprej proti občini Sv. Jurij ob Ščavnici. Pripeljali smo se na Staro goro. Nato smo se podali na ogled tamkajšnjih zanimivosti. Najprej smo si ogledali etnološko zbirko, ki se nahaja v stari opuščeni osnovni šoli. V tej šoli je muzej, kjer je razstavljeno staro kmečko in obrtniško orodje, kakršno so nekoč uporabljali kmetje in domači obrtniki.

Potem smo si ogledali še mlin na veter, ki je spomenik kulturne dediščine. Ta mlin so leta 1957 še uporabljali na Kokoščaku pri Bečebih. Sedaj pa melje obnovljen na Stari gori in ga imajo samo v turistične namene. Na Stari gori je tudi cerkev Sv. Duha. Cerkev je dragocen kulturni

spomenik. Zgrajena je bila leta 1697. Dragocene so tudi orgle, ki so druge najstarejše v Sloveniji. Nato smo se odpeljali še do oljarne bučnega olja družinskega podjetja Kocbek. Od tam nas je pot vodila do Dermentincev, kjer imata Mojca in Marjan Družovič turistično kmetijo »Pri kapeli«. Tam nas je čakalo kosilo oziroma večerja. Sledilo je nekaj najbolj prijetnega za nas Dolenjce, pokušnja vin v njihovi kleti. Tam sta nam zgovorna Mojca in Marjan predstavila ves svoj pridelek, kar ga premoreta v kleti. Seveda pa Dolenjec kleti brez pesmi ne zapusti.

Dve uri vožnje do doma sta minili zelo hitro, saj smo med vožnjo slišali veliko zgodovine studenškega in sploh slovenskega prostora. Hvala vsem za udeležbo in druženje! Hvala tudi našemu vozniku Jožetu Bukovcu, ki nas je varno pripeljal domov.

Peter Rupar

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Studenec (12. 9. 2008)

Izlet Društva izgnancev Škofja Loka

Kot vsako leto je tudi letos društvo organiziralo izlet, in sicer tokrat na Koroško.

Tako smo se dne 3. 9. 2008 v jutranji uri odpeljali proti svojemu cilju. Po čudoviti vožnji smo se pripeljali na kmetijo Klančnik v kraju Podklanc v okraju Dravograd. Z vlakcem smo pot nadaljevali proti lovski koči, ki je spremenjena v pravi lovski muzej. Po razlagi starega izkušenega lovca smo se potem odpeljali proti kmetiji, kjer nas je sprejel mlad gospodar. Povabil nas je v 150 let staro klet, na pokušino domačih specialitet. Ob duhoviti razlagi o nastanku kmetije Klančnik smo izvedeli precej zanimivosti o življenju na kmetiji nekoč in danes.

Zanimiva je bila razlaga o robotu, ki skrbi za molžo 60 krav. Seveda je to vsekar povezano s sodobno tehniko. Polni vtisov smo se nato odpeljali na splavarjenje po Dravi. Tudi ta vožnja je bila čudovita in zelo zabavna in je trajala kar polni dve uri. Na splavu smo bili pogoščeni s splavarskim golažem in polento. Doživeli smo tudi splavarski krst dveh udeležencev te splavarske vožnje.

Polni lepih spominov smo pot nadaljevali proti domu, seveda prepričani, da tega izleta še lep čas ne bomo pozabili.

Marinka Dolenc

Piknik izgnancev v Slovenskih Konjicah

Člani KO DIS Občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje smo se tudi letos, in to v četrtek, 4. septembra 2008, zbrali na tradicionalnem pikniku, pri turistični kmetiji Krošelj. Na prijetnem druženju, ob glasbi, smo obujali

spomine na preteklost in se pogovarjali o aktualnih vprašanjih društva.

Marjan Košak,
KO DIS Slovenske Konjice

Tradicionalni piknik članov DIS Slovenske Konjice (4. 9. 2008)

Člani KO DIS Radeče na jesenskem izletu

Zadovoljni in nasmejani člani KO DIS Radeče na izletu (27. 9. 2008)

Kot vsako leto smo tudi letos bili na enodnevnem jesenskem izletu. Izbrali smo si prijetno Gorenjsko. Ustavili smo se na Bledu in se vkrcali na muzejski vlak, kjer so nas sprejeli z vsemi starodavnimi navadami in šegami. Dobri dve uri smo se vozili po slikoviti bohinjski progi. Očarali so nas čudoviti pogledi na številne soteske in grape. Med vožnjo je bilo poskrbljeno za nas z osvežujočimi napitki. Vozili smo se po lepo izpeljani progi v dolini Save Bohinjke skozi številne predore, med katerimi najdaljši meri kar 6327 m. Peljali smo se skozi Baško grapo in most na Soči do Kanala. Tu smo prestopili na avtobus, ki nas je peljal ob

Soči mimo Anhovega in Gorških Brd. Ustavili smo se v Gonjačah. Tu pa se je po želji vsak povzpел na 23 metrov visok stolp, od koder se razprostira čudovit pogled na slikovite briške vasice, vinograde in sadovnjake. Vožnjo smo nadaljevali mimo srednjeveške vasice Šmartno v središču Brd: Dobrovo. V renesančnem gradu pa so nam – bilo nas je 98 – postregli s kosilom. Po končani pojedini so nam pokazali še svoje kleti z bogato izbiro vin.

Pozno popoldne pa smo se poslovili od Brd in se z vlakom vrnili na Bled. Tu smo spet prestopili na dva avtobusa in se srečno in zadovoljno odpeljali domov.

ČLANARINA ZA ČLANE DIS IN PRISPEVEK ZA VESTNIK DIS V LETU 2009

Na redni letni Skupščini Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 je bilo 8. septembra 2008 potrjeno, da bo članarina za vse člane DIS v letu 2009 ostala enaka, in sicer **8 EUR**, prispevek za Vestnik DIS pa **5 EUR** za vseh pet števil v letu 2009.

Člani DIS poravnajo te obveznosti v svojih Krajevnih organizacijah DIS, ki delujejo v 85 večjih krajih po Sloveniji.

Zaradi številnih aktivnosti v korist članov DIS so **zaželeni tudi prostovoljni prispevki**, za katere se dogovorijo v posameznih Krajevnih organizacijah DIS in jih uporabljajo za svoje poslovanje.

OBVESTILO

KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik obvešča svoje člane, da se bo s 1. januarjem 2009 preselila na **Tbilisijsko 22A**. Dežurstvo bo tudi poslej vsak **prvi in tretji četrtek** v mesecu od **15. do 17. ure**.

Predsednik KO DIS, Anton Naroglav

. Izleti - Izleti - Izleti - Izleti - Izleti .

Obiskali smo Rezijo

Na izletu članov KO DIS Domžale v Reziji

Jesenski izlet, ki ga Krajevna organizacija DIS Domžale pripravlja od leta 1991 dalje in ni skoraj nikoli izostal, je bil letos namenjen obisku Rezije, alpske doline v severovzhodni Italiji, kjer živijo Rezijani.

Rezijani so slovenski prebivalci doline, ki so zaradi geografske lege doline razvili značilni slovenski rezijanski dialekt in kulturo. V rezijanskem kulturnem domu so nam gostoljubni domačini pripravili učno uro o zgodovini in sedanosti Rezijske doline, nam predstavili običaje in delo posameznih društev, ob koncu pa nas naučili tudi že skoraj znameniti rezijski ples. Več kot 70 udeležencev je bilo nad predstavitvijo navdušeno.

Ustavili smo se tudi v Pušji vasi, kjer smo si ogledali prijetno vasico, strnjeno za obzidjem, ter občudovali obnovljeno naselje, ki je bilo prizadeto v potresu 1976 in obnovljeno tudi ob pomoči evropskih sredstev. Posebej so nam ugažale renesančne palače in katedrala sv. Andreja, kjer smo tudi zapeli.

Bil je prijeten jesenski dan, ko smo tudi ob pomoči vodnika Franceta spoznavali lepote Rezijske doline.

Naslednjič se dobimo decembra na tradicionalnem novoletnem srečanju, združenim z občnim zborom.

D. I.

Izlet članov KO DIS Dobova

Velika udeležba članov KO DIS Dobova na izletu (24. 9. 2008)

Vsredo 24. septembra smo se odpravili na izlet, za katerega smo se dogovorili na občnem zboru KO DIS Dobova. Nepričakovano se je prijavilo veliko izgnancev, 104, da je bilo kar težko najeti dva dovolj velika avtobusa, in seveda tudi dve barki. Vse se je dobro končalo in sedemurni ogled slovenskega morja s piknikom na ladji je zadovoljil tudi najbolj zahtevne. Kopanja res ni bilo, smo si pa ogledali Piran in njegove znamenitosti. Na barkah so nam postregli enkrat s pečenimi sardelicami in drugič s kalamari (lignji), vsega je bilo v neomejenih količinah, kakor tudi pijača. Ker smo kontinentalci, nekateri niso marali rib in tem so postregli s čevapčiči.

Kmalu po izplutju se je zaslislala prešerna pesem, ki ni ponehala do kraja plovbe.

Vse te izgnance smo posebej obvestili o bližnjem kongresu izgnancev in beguncev ter izvedli akcijo pobiranja po 3 evre. Posebej moram poudariti, da so posamezniki prispevali veliko več, kot je bilo dogovorjeno, in to ne premožni, kot bi pričakovali. Po 20 evrov so prispevale izgnanke: Reziška Kramer, Ivanka Kramer in Fanika Lupšina. Po 10 evrov pa so prispevali: Boža Šepetavc, Reziška Lupšina in Ivan Urek.

Dogovorili smo se, da drugo leto pride mo na kongres še v veliko večjem številu kot letos.

Branko Bogovič,
predsednik KO DIS Dobova

Bili smo v središču Slovenije

Na izletu na Vačah, središču Slovenije (6. 10. 2008)

V prelepem jesenskem dnevu smo se ponovno odpravili na naš jesenski izlet. Ker letos praznujemo 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja, pisca prve slovenske tiskane knjige, smo si ogledali njegovo domačijo na Rašici, kjer nam je prijazen vodnik pripovedoval o njegovem življenju in pomembnih delih, razstavljenih v spominski sobi. Ogledali smo si še žago in mlin. Na gradu Turjaku, matičnem gradu turjaških gospodov Auerspergov, velikih podpornikov reformacije in protestantizma ter borcev proti Turkom, smo si ogledali grajske prostore in pazljivo prisluhnili besedam kustosije, ki nam je v svojem pripovedovanju približala življenje za grajskim obzidjem, predvsem pa poudarila vsestransko podporo Primožu Trubarju od njegovih mladih dni do globoke starosti.

Pot smo nadaljevali po slikoviti pokrajini do Litije, kjer nas je prijazno dočakal predsednik KO DIS Vinko Gaberšek, ki nam je pomagal organizirati drugi del izleta. Po obilnem kosilu smo si ogledali spomenike pomembnih mož Litije. Po

panoramskem ogledu Litije, povezanem z razlago gospoda Gaberška, smo se odpeljali do Vač, geografskega središča Slovenije. Tam sta nas pričakala člana Družinskega gledališča Kolenc, oblečena v vaško nošnjo, in nas po ogledu znamenite cerkve popeljala po Poti ustvarjalnosti do znamenite Vaške situle. Na šaljiv način sta nam predstavila pomen posameznih skulptur in same situle. Toda največje doživetje smo občutili v samem geografskem središču Slovenije, saj je velika večina udeležencev prvič obiskala ta kraj. Rekli smo si: »Zdaj smo pravi Slovenci.« Po krajšem kulturnem programu in recitaciji Zdravljice smo združeno zapeli nekaj pesmi. Bližala se je že noč, ko smo se poslovili od gospoda in gospe Kolenc. Posebno iskreno pa se zahvaljujemo tudi Vinku Gaberšku, ki je bil ves čas z nami in nam s svojo prisotnostjo in ljubeznivostjo popeljal uspešni izlet ter utrdil medsebojne vezi dveh Krajevnih organizacij DIS.

Majda Cvetanovski,
KO DIS Maribor Tabor

Izlet članov KO DIS Ljubljana Bežigrad

V soboto 4. oktobra smo se v deževnem jutru odpravili na izlet »Splavarjenje po Savi« v Radečah. Kljub bolj slabemu vremenu smo bili dobro razpoloženi in zaupali organizatorju izleta Rudiju Blasu.

Prvo postajo smo imeli v bližini Rimskih Toplic. Nato smo vožnjo nadaljevali do Zidanega Mosta in dalje do Radeč, kjer je bil naš glavni postanek. Tu nas je pričakal krajevni vodnik. Popeljal nas je po starem mestnem jedru in nam razložil kratko zgodovino mesta. Medtem je nehalo deževati in odpravili smo se na obrežje Save, kjer nas je že čakal splav. Tu se nam je pridružila tudi predsednica KO DIS Radeče Marinka Bregar.

Med vožnjo s splavom, ki je trajala približno dve uri in pol, so nam prijazni domačini pripravili program s flosarskim krstom, pogostili so nas z golažem in pijačo, za dobro voljo pa je poskrbela prijetna mladenka s svojo harmoniko in veselim petjem.

Izlet smo nadaljevali z ogledom etnološke zbirke na kmetiji Ključevšek v vasi Svibno ter razstave oklepov in drugih kovaških izdelkov pri kovaču Martinu Oblaku v vasi Svibno.

Naše druženje smo zaključili s kosilom v hribovski gostilni v kraju Magolnik, kjer smo se nasmejali nastopu čarodeja Branka in se zavrteli ob glasbi Dua Magic.

Jože Plazar

Praznik KS Cerklje ob Krki

Dne 11. oktobra 2008 je bila v Cerkljah ob Krki osrednja prireditev ob prazniku Krajevne skupnosti Cerklje ob Krki.

Ob tej priliki je predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Ivica Žnidaršič podelila zahvalo Krajevni skupnosti Cerklje ob Krki za sodelovanje pri ohranjanju spomina na izgon Slovencev in seznanjanju mladih generacij z nasiljem in genocidno politiko nacistov, fašistov in

njihovih sodelavcev do Slovencev med drugo svetovno vojno. Zahvalno listino je prevzel predsednik KS Darko Udovič.

Prireditve sta se udeležila tudi župan Občine Brežice Ivan Molan in nekdanji minister za gospodarstvo Andrej Vizjak.

Predsednik KS Darko Udovič je ob prazniku podelil številna priznanja organizacijam in posameznikom

J. S.

. Izleti - Izleti - Izleti - Izleti - Izleti .

Izlet KO DIS Globoko-Pišce

Za izgnance te Krajevne organizacije je 28. oktobra poseben dan, vsako leto namenjen spominu na strašni dogodek, ko so leta 1941 nemški fašisti na ta dan izgnali iz njihovih domov v občini Globoko 202 družini z 807 člani. To je dogodek, ki ga tudi znanjci ne smejo pozabiti, zato že vrsto let na ta dan pripravimo komemoracijo ob spomeniku v Globokem. Vsako leto nam s kulturnim programom priskočijo na pomoč Osnovna šola Globoko, Ljudski pevci, uvodni govor pa ima naš član Ivan Živič. Zadnja leta sodeluje v programu tudi naš izgnanski pesnik Franc Živič. Mislim, da naši izgnanci, posebno tisti, ki jih krije tuja zemlja, tudi takrat, ko nas več ne bo, ne bodo pozabljeni. Letos nam je slovesnost dobro uspela, saj nam je bilo celo vreme naklonjeno.

Ostanek dneva smo namenili izletu. Udeležilo se ga je 57 ljudi. Bistveni del je bil namenjen obisku Trubarjeve domačije. Tam so nas lepo sprejeli. Izvedeli smo, da je bil Primož Trubar prvi, ki je uporabil izraz Slovenec za ljudi, ki živijo na ozemlju na južni

strani Alp. Prav tako je njegovo književno delo in delo med ljudmi ogromno prispevalo, da smo se zavedeli svojega pomena in postopoma postali to, kar smo sedaj. Ljudje o tem premalo vemo, zato je bilo prav, da smo ta dan posvetili prav Trubarju.

Pot smo nadaljevali proti Ribnici, kjer smo obiskali obrtnika Franca Jakliča, ki še danes izdeluje suho robo. Zadovoljni smo bili z njegovo pripovedjo o tem delu, nakupili smo nekaj njegovih spominkov, ki so prav lični in uporabni, ter nadaljevali pot do gostišča Tušek. Ob dobri hrani in pijači smo se dobro imeli, s seboj smo imeli tudi člana, ki dobro igra na harmoniko. Zapeli smo veliko lepih starih pesmi, ki jih žal poznamo le še samo starejši. Ob tem smo se dobro počutili, saj smo spoznali, da še nismo brez moči, samo rabiti jo moramo bolj racionalno. 18. ura je bila dogovorjena za povratek. Vse je šlo po sreči. Preživeli smo lep dan, ki nam bo ostal še dolgo v spominu.

Ljudmila Petan

S spoštovanjem do Trubarja zbrani pred njegovo domačijo (28. 10. 2008)

. Jubileji - Jubileji . Jubileji . Jubileji .

90 let Frančiške Račič

Predstavniki KO DIS Leskovec na obisku pri jubilantki Frančiški Račič

Frančiška Račič z Drnovega 36 je 8. oktobra praznovala 90 let življenja. Rojena je bila na Drnovem in od tam je bila leta 1941 izgnana v Nemčijo. Vojnih let se ne spominja rada. Boleč je spomin na dan, ko ji je v Nemčiji umrla mama. Zelo hudo je bilo tudi, ko se je leta 1945 vrnila v domačo vas.

Leta 1946 se je poročila in rodila pet otrok; živijo še štirje. Mož ji je umrl v nesreči in ostala je sama z otroki.

Danes živi sicer sama, ni pa osamljena, saj jo njeni zlati otroci radi obiskujejo. Ima tudi osem vnukov in devet pravnukov.

Ob jubileju so jubilantko obiskali: poverjenik Vinko Vene, podpredsednica Anica Baznik in predsednik KO DIS Leskovec Franci Žičkar. Gospa Frančiška, iskrene čestitke za jubilej!

Zdenka Žičkar

Čestitke Heleni Hočevar

Vse najboljše za 94. rojstni dan sta Betka in Rezka, članici KO DIS Šentjanž, voščili Heleni Hočevar v domu starejših občanov v Hrastniku.

93. rojstni dan Franca Sigmunda

Članici odbora KO DIS Šentjanž sta Francu Sigmundu čestitali ob 93. rojstnem dnevu.

Vrnitev

Vrnila pomlad se,
vrnila se ptica,
požgana bila je moja vasica.

Kje hlev je,
kje dom moj je,
vpraša lastovica.
Dom so požgali,
ljudi so odpeljali,
odvrne sinica.

Vrnila pomlad se,
vrnila se ptica,
še vedno požgana
je moja vasica.

A v zvoniku
zapoje sinica:
Svoboda je,
zmagala je pravica.

Spet vrne pomlad se,
spet vrne se ptica.
Zdaj vsa lepa in
nova je moja vasica.

Peter Jeram

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Jože Križančič, Ptuj
Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:
Ivan Babič, Buče
Emilija Držanič, Brežice
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Lojze Kranjc, Radovljica
Marija Kuhar, Brezovica/Lj.
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj
Jožica Stezinar, Brežice
Anka Tominšek, Ljubljana
Malka Veler, Slovenska Bistrica
Franci Vidmar, Žalec
Alojz Voščun, Lendava
Davorin Zdovc, Maribor
Franc Žičkar, Leskovec
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor – predsednica
Janez Blas, Sevnica
Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje – predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Bistrica ob Sotli Franc BABIČ Jožefa BOSTNER Cilka DOMITROVIČ Franc KUNEJ Matilda LAH Jože PAVLIN	1922 1919 1924 1920 1921 1918	18. 8. 2008 27. 4. 2008 15. 2. 2008 2. 7. 2008 26. 1. 2008 1. 8. 2008
KO DIS Bled Anton BULIČ Anton GOLC	29. 8. 1924 2. 5. 1929	12. 11. 2008 5. 10. 2008
KO DIS Boštanj Viktor GOLOB Franc KRAGL Edvard MOŽIC Zofija ZAGRAJŠEK	6. 3. 1940 19. 11. 1928 15. 5. 1928 10. 5. 1924	26. 11. 2008 18. 8. 2008 9. 10. 2008 8. 10. 2008
KO DIS Brežice Olga FLORJANČIČ Slavka NOVAK Ivan PERKMAN Terezija PLANINC Ivan ŠEPETAVC	2. 2. 1924 13. 4. 1922 21. 2. 1932 27. 9. 1911 27. 1. 1922	julij 2008 30. 6. 2008 15. 6. 2008 5. 7. 2008 12. 8. 2008
KO DIS Celje Jože KUNST Anton MLAKAR Ana SMISL	19. 1. 1930 10. 1. 1933 21. 12. 1932	avgust 2008 17. 11. 2008 5. 11. 2008
KO DIS Cerklje ob Krki Anton AMBROŽIČ Leopold KERIN Alojz KODRIČ Ivanka ŽUGIČ	22. 7. 1935 2. 1. 1929 26. 3. 1938 3. 5. 1934	9. 10. 2008 10. 11. 2008 30. 11. 2008 14. 11. 2008
KO DIS Čatež ob Savi Marija PANGARČIČ	5. 10. 1923	28. 7. 2008
KO DIS Dobova Vinko BLAŽINČ Francka CIRNSKI Vinko FERENČAK Ana GERJEVIČ Andrej HORVATIČ Marija HOTKO Karl MEDVEDEC Jožefa MOČAN Rozalija PINEK Alojz RADANOVIČ Edo UREKAR Franciška VAŠČEK	22. 1. 1922 1. 3. 1931 2. 1. 1928 17. 9. 1926 17. 4. 1927 3. 8. 1916 20. 10. 1923 28. 1. 1924 9. 2. 2008 6. 4. 1933 12. 9. 1934 9. 6. 1920	22. 1. 2008 9. 9. 2008 26. 12. 2007 11. 2. 2008 17. 10. 2008 25. 7. 2008 15. 4. 2008 15. 2. 2008 9. 2. 2008 29. 5. 2008 17. 8. 2008 4. 10. 2008
KO DIS Dole pri Litiji Stanislav HRIBAR Henrik PRIJATELJ	15. 7. 1934 8. 7. 1917	11. 2008 16. 11. 2008
KO DIS Globoko Pišce Ivanka GAČNIK Terezija PODGORŠEK Marija ŠULER Terezija ŽIVIČ	16. 6. 1932 18. 1. 1924 14. 2. 1919 18. 9. 1918	11. 1. 2008 13. 4. 2008 12. 8. 2008 26. 3. 2008
KO DIS Hrastnik Ana BEVC Albin FABIJAN Ana JELAKOVIČ Karel KOTAR Vinko LENDERO Peter MEJAC Stanka OSREDKAR Pavla PEVEC Jernej PLAZAR Stanislava SOTLAR	19. 4. 1921 7. 10. 1922 18. 7. 1928 15. 12. 1919 22. 1. 1933 27. 4. 1936 21. 4. 1924 31. 5. 1926 27. 8. 1927 19. 11. 1924	14. 8. 2008 11. 2. 2008 16. 6. 2008 4. 1. 2008 21. 3. 2008 3. 3. 2008 3/2008 8. 8. 2008 19. 6. 2008 18. 8. 2008
KO DIS Jesenice Angelca KATNIK Ivanka PINTAR Alma VARL	9. 4. 1925 25. 12. 1932 5. 3. 1915	17. 4. 2008 22. 8. 2008 22. 3. 2008
KO DIS Kamnik Alojz OREŠNIK	1918	10. 9. 2008
KO DIS Kočevje Vinko MERHAR	16. 7. 1912	24. 9. 2008
KO DIS Komen Marija JAZBEC Bernarda KUKANJA Lidija VERC	14. 8. 1912 3. 6. 1905 27. 3. 1917	20. 7. 2008 6. 11. 2008 30. 9. 2008
KO DIS Koper - Piran Ivanka KOČEVAR Stane Predanič	20. 1. 1933 12. 6. 1929	september 2008 18. 11. 2008
KO DIS Krška vas Ladislava KOLAR Jože LES Marija ŠKOFLJANC Albina TOMŠE	1924 1930 1914 1918	maj 2008 junij 2008 maj 2008 april 2008
KO DIS Krško Ana BLATNIK Jože ŠPILER	15. 2. 1938	21. 6. 2008
KO DIS Laško Marija DRAGAR Marko MANFREDA	5. 7. 1911 15. 4. 1924	21. 11. 2008 19. 11. 2008

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Leskovec Bernarda CIGLER Stanko DIMC Štefanija ILIČ Terezija NETAHLEY Jožefa PERNAR Marija POŽUN	13. 12. 1910 31. 3. 1931 5. 12. 1929 19. 11. 1925 28. 2. 1924	22. 7. 2008 27. 9. 2008 23. 8. 2008 15. 7. 2008 19. 8. 2008
KO DIS Litija Karel KISOVEC Vera OSTREŽ Marija SMREKAR Stanislav ZUPAN	9. 7. 1934 13. 1. 1927 24. 4. 1917 29. 10. 1940	11. 7. 2008 12. 3. 2008 6. 5. 2008 4. 9. 2008
KO DIS Ljubljana Center Mira SARDOČ	27. 3. 1930	4. 9. 2008
KO DIS Ljubljana Šiška Rozalija JELENC	27. 7. 1935	23. 5. 2008
KO DIS Ljutomer Pavla SLAVIČ		15. 7. 2008
KO DIS Maribor Pobrežje Tezno Alojz BOLE Slavko BOŽIČ Jože JARC Matilda JAZBEC Franc UMEK	9. 6. 1931 17. 7. 1927 18. 3. 1935 14. 3. 1925 9. 9. 1932	16. 8. 2008 15. 8. 2008 24. 6. 2008 7. 5. 2008 20. 9. 2008
KO DIS Maribor Tabor Vanda KAJZER Mirko LIVK Metod SUŠNIK	10. 11. 1929 11. 4. 1937 27. 2. 1929	4. 11. 2008 28. 10. 2008 3. 9. 2008
KO DIS Mozirje Jožefa FLUDERNIK Janez LAVRENCIČ Alojz LIPNIK Marija PRODNIK	6. 3. 1912 6. 11. 1952 18. 3. 1928 2. 10. 1925	5. 5. 2008 6. 2. 2008 10. 2. 2008 26. 6. 2008
KO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribica na Pohorju, Vuzenica Ivana VERDNIK	23. 4. 1935	1. 6. 2008
KO DIS Podbočje Ivan STRGAR	22. 3. 1938	21. 6. 2008
KO Polje ob Sotli – Buče Ana MACUR	10. 7. 1905	6. 9. 2008
KO DIS Radeče Alojz GLAVAN Alojz POVŠE Franciška VIŠNIKAR	20. 6. 1921 14. 3. 1933 9. 5. 1924	27. 10. 2008 5. 11. 2008 5. 11. 2008
KO DIS Radovljica Monika GRUDEN Lada MARINČEK Antonija RAVNIK	31. 3. 1937 22. 6. 1914 19. 12. 1918	23. 9. 20 1. 6. 2008 16. 8. 2008
KO DIS Ravne na Koroškem Jože GOLOB Angela GRACIJANSKI Ivan KUGOVNIK Antonija KUMER Ana SKRIVALNIK Leopold RAZDEVŠEK	18. 2. 1924 1917 1. 5. 1923 25. 11. 1926 23. 7. 1922 1. 1. 1937	10. 10. 2008 3. 7. 2008 14. 11. 2008 3. 10. 2008 12. 10. 2008 4. 10. 2007
KO DIS Ruše Franc ČREŠNAR Anton ŽAGAR	9. 6. 1926 4. 1. 1923	14. 9. 2008 2007
KO DIS Sevnica Boža POMPE	8. 4. 1924	21. 10. 2008
KO DIS Slovenj Gradec Hilda VAUPOT	8. 8. 1929	28. 11. 2008
KO DIS Srednja Dobrava Alojz ŠOLAR	28. 1. 1928	24. 10. 2008
KO DIS Studenec Veronika BLATNIK	22. 2. 1925	5. 8. 2008
KO DIS Škofja Loka Zora KALAN Matija LEBEN	17. 5. 1924 1. 4. 1930	19. 8. 2008 7. 10. 2008
KO DIS Trbovlje Marjan HOČEVAR Marjeta MOLL Vera ROŽAJ Viljem SLUGA Ivan ŠKOFLJANEC	26. 4. 1939 16. 10. 1926 18. 5. 1921 17. 6. 1931 6. 8. 1933	21. 2. 2008 4. 8. 2008 2. 4. 2008 4. 10. 2008 26. 9. 2008
KO DIS Tržič Stane CIZELJ	21. 11.1921	6. 10. 2008
KO DIS Zagorje Jože CILENŠEK Stanislav ŠKRABAR Jožefa ŠTARKELJ Marija TOPOLŠEK	20. 8. 1923 11. 11. 1922 13. 9. 1921 30. 5. 1938	5. 8. 2008 13. 7. 2008 9. 10. 2008 3. 10. 2008
KO DIS Zagreb Jože REBERNAK	1. 2. 1924	16. 10. 2008
KO DIS Žalec Stanislava HRIBERNIK Jožefa PEČNIK	2. 5. 1928 15. 2. 1927	21. 5. 2008 16. 4. 2008